

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה,יא)

"בתוכם" - בתוך מי? אמר הברדיטושבר שהיה ידוע כסנגורם של ישראל. שלא רק לפנחס זה הפריע - שנשיא שבט עושה דבר כזה, כולם התפוצצו מבפנים אבל פחדו להוציא החוצה חוץ מאחד - פנחס. וזהו "בתוכם" - בתוך כל אחד היה הכעס על נשיא שבט שמעון.

קדושת לוי

אנקודל'ה

"ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני

שנה תמימים שנים ליום עלה תמיד" (כח,ג)

דרש פעם הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע את הפסוק כך:

'כבשים', מלשון כובש כעסו ומעביר על מידותיו, ואחד

שמעביר על מידותיו, זוכה שמעבירין לו על כל פשעיו, ואז

הוא נהיה כבן שנה. 'שנים ליום' - פעמיים ביום בבואו לביתו,

שחרית וערבית, יקבל על עצמו שלא להקפיד בכלל, ובזה

נהיה 'תמימים' - כי כך לא יבוא לידי גאווה שהיא מום, ועל

ידי זה יהיה 'עולה תמיד' - תמיד רק יעלה מעלה מעלה ולא

יהיה יורד לעולם. כי בשעת כעס מסתלקת הנשמה חלילה.

ילקוט מאיש לרעהו

"וסמכת את ירך עליו" (כז,יח)

כאן בפסוק משה נצטווה לסמוך ביד אחת, ובהמשך הפרשה נאמר 'ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו כאשר דיבר ה' ביד משה', ומשמע שסמך בשתי ידיו. וצריך להבין איך משה רבינו הרשה לעצמו להוסיף על מה שהקב"ה ציווה אותו, הרי אסור להרבות או להמעיט במצוות? ועוד קשה למה נאמר בפסוק 'כאשר דיבר ה' ביד משה', הרי משה לא עשה כאשר דיבר ה' אליו? הסביר הרב אריה לייב היימן זצ"ל, ראש ישיבת בוסטון, שהאיסור להרבות או להמעיט שייך במצוות בין אדם למקום, אך במצוות בין אדם לחבירו, כגון צדקה, הכנסת אורחים, פאה - אין להם שיעור. הציווי למשה רבינו היה לתת מהודו ליהושע, וזאת היא מצוה שבין אדם לחבירו, ולכן היה מותר - ואף רצוי - להוסיף לו כמה שרוצה, וזה נחשב 'כאשר דיבר ה'".

לב הארי

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על

ה' בעדת קרח" (כז,ג)

לכאורה, מה רצו בנות צלפחד להגיד בזה שלא היה צלפחד בעדת קרח, וכי מפני זה ישתנה הדין בעניינם? אלא אפשר לבאר על פי דברי חז"ל בבבא בתרא, שקרח ועדתו חיים וקיימים עד עצם היום הזה בתוך האדמה שבלעתם, והם צועקים משה אמת ותורתו אמת. והגמרא שם מפרטת שטענת בנות צלפחד הייתה כך: אם דינם כבן - צריכות הן לרשת את הארץ עם אחי אביהם. ואם דינם כבת - תתייבם אימם כדין מי שאין לה בנים ומת בעלה. ולפי זה מובן למה בנות צלפחד הזכירו בכוונה תחילה שהוא לא היה בעדת קרח, מפני שאם היה מת עם עדת קרח בעונשם, נמצא אם כן שהוא חי וקיים עד היום הזה ובטלה טענתם שטענו כי אימם אינה יכולה להתייבם.

מבחר הפנינים

"ובחודש השביעי באחד לחודש... יום תרועה יהיה לכם"

(כט,א)

הגמ' אומרת במסכת ראש השנה: מפני מה תוקעים ומריעים, כדי לערבב השטן. ורש"י מפרש להם: כיוון שרואה את ישראל מחבבין את המצוות, פוחד השטן לקטרג עליהם. וקצת לא מובן, בכך שמחבבין ישראל את המצוות, בגלל זה יפחד השטן לומר לפני ה' את עוונותיהם ופשעיהם? אלא אפשר לבאר על פי הגמ' ביומא, שיש שני אופנים בעשיית התשובה, תשובה מאהבה ותשובה מיראה, והעושה תשובה מאהבה, נהפכים לו זדונות לזכויות. ולפי זה מובן למה השטן פוחד, כי כשהוא רואה את ישראל מחבבין את המצוות, וממילא עושים תשובה מאהבה, מפחד הוא לשטנם מפני שכל עבירה שיוסיף להזכיר לפני ה' תיהפך לזכות, ואם כן יצא שכרו בהפסדו.

חתם סופר

"את קרבני לחמי לאשי" (כח,ב)

את קרבני, כלומר עיקר הקרבן שלי, אומר הקב"ה, "לחמיי" "לאישי", תנו לחם לאנשים שלי, זו צדקה.

הקדוש ר' פנחס מקאריץ זצ"ל

פנחס בן אלעזר וגו' השיב את חמתי מעל בני ישראל (כה, יא)

התורה משבחת את מעשה של פנחס, ומסיימת בכך שבשכר מעשהו, יזכה לכהונה – "והייתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם" והנה, מלשון הפסוקים משמע, שעיקר זכייתו של פנחס בכהונה, אינה נובעת מעצם המצווה ומסירות נפשו, אלא רק מהתוצאה הנלווית, שהיא הצלת העם מכיליון וכלשון הפסוקים: "השיב את חמתי... ולא כליתי את בני ישראל... לכן אמור... והייתה לו ולזרעו אחריו...". כלומר, מאחר ש"לא כליתי", "לכן אמור". ומסביר זאת הסטייפלער כך: על עצם קיום המצוות, אין אדם מקבל את שכרו בעולם הזה, אלא בעולם הבא. ולכן עצם הריגת זמרי אינה מביאה לשכר בעולם הזה. לעומת זאת, התוצאה הנלווית של הצלת בני ישראל היא כבר במישור שבין אדם לחברו, ועל מצות שבין אדם לחברו הכלל הוא ש"אדם אוכל פירותיהם בעולם הזה" לכן, שכר הכהונה הובטח לפנחס לא מחמת עצם המצווה אלא מחמת הצלת בני ישראל שנבעה ממנה.

הסטייפלער

"השיב את חמתי מעל בני ישראל... לכן הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה, יב)

אומר בעל הטורים: "לכן" בגימטריא 100 מידה במידה. לכאורה איפה כאן המידה כנגד מידה!! המגלה צפונות מבאר את זה בצורה נפלאה: אם נתבונן בפסוק 'השיב את חמתי מעל בני ישראל', לכאורה המילה "מעל" מיותרת ועוד, מה הצורך לומר: "ולא כליתי", הרי ברור שאם ה' השיב את חמתו אז ממילא לא כילה אותם!?! אלא ידוע שהקב"ה אינו מכלה את זרעו של יעקב לעולם, אך חלילה כשחייבים כליה, לוקח הקב"ה אליו את כל הצדיקים כי הרי מיתת צדיקים מכפרת... והנה במעשה זמרי היו חייבים ישראל כליה, וכדי שלא לכלותם היה צריך שה' ייטול את גדולי הדור אשר הם על ישראל, וכיון שעמד פנחס והשיב חמתו כשהרג את זמרי, כבר לא היה צורך להמית צדיקים. יוצא שבמעשה של פנחס ניצלו הצדיקים מן המיתתה וגם ישראל מכליה. וזה מה שמרומז כאן בפסוק "פנחס בן אלעזר השיב את חמתי מעל בני ישראל" מאותם שהם על בני ישראל = הצדיקים – שלא הוצרכתי

להמית אותם, וזוהי המידה כנגד מידה: כיון שפנחס נתן חיים לצדיקים, הנני נותן לו את בריתי שלום - שיהיה שלם ושלא תשלוט בו מיתה, ויהיה לו חיים לעולמי עד, כמאמר חז"ל שפנחס הוא אליהו. ועל פי זה גם מובנת כוונת חז"ל: "בדין הוא שיטול שכרו" – "לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום". כלומר בדין הוא משום מידה כנגד מידה.

מגלה צפונות

אזיס ווארט

"הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה, יב)

ישנה את האימרה הידועה, שלפלא הוא הדבר שלאחר שקוראים בתורה בשבת פרשת בלק על מעשה קנאותו של פנחס, מסיימים בזה את קריאת פרשת אותו שבוע, ואילו את סיפור הבטחת שכרו קוראים רק לשבת הבאה, בפרשת פינחס. וכי לא היה מן הראוי להוסיף את פרשת השכר לקריאת השבוע הקודם, ורק אחר כך להפסיק? אלא לימוד גדול רצתה התורה ללמדנו! כשאדם עושה מעשה קנאות ומקנא את קנאת ה' בתוך בני ישראל, אין למהר ולתת את שכרו. יש לבדוק תחילה מה הן סיבת קנאותו... מה הם המניעים שעומדים מאחורי מעשה, לאיזה מטרות הם נועדו... שבוע שלם יש לשבת על מדוכה זו, ורק אחר כך אפשר להכריז, כי היתה זו קנאה לשם שמים ומגיע עליה שכר ברית שלום... ובשם המגיד מישרים רבי מרדכי דרוק זי"ע שמעתי, כשרצה להסביר מהו קנאות אמיתית היה אומר בצחות: כי הנה אצל פנחס (ברשי"י סוף פרשת בלק) כתוב: "ראה מעשה וכו' ומיד ויקח רומח בידו", והנה היום לדאבוננו רואים הרבה פעמים שקודם "לוקחים רומח ורק אחר כך מחפשים את המעשה".

פנינים

"ויפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה... ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה" (כז, יז)

אמר הרה"ק הלב שמחה זי"ע, שמעתי מכ"ק אבי הרה"ק האמרי אמת זי"ע בלודמיר שמשו רבינו ע"ה ביקש שתי בקשות: שיפקוד ה' יתברך 'איש על העדה', וגם אם יהיה חלילה זמן בו 'אין להם רועה', שלכל הפחות יהיו כצאן בלי רועה, שמצטופפים יחד לעדר מלוכד, ושומרים על הכבשים הרכים מחיות אורבות.

ליקוטי יהודה

בס"ד
**"את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה
בין הערבים" (כח,ד)**

בסוף הנושא כותבת התורה שוב "ואת הכבש השני תעשה
בין הערבים" ולכאורה הרי כבר כתוב בהתחלה שצריך
להקריב אחד בבוקר ואחד בערב, ולמה חזר ע"ז שוב
הפסוק? אלא אדם בנעוריו צריך לעבוד את ה' ושלא יגיד
לעצמו שכשיזקין יעשה תשובה, אלא יתחיל לעבוד על
עצמו כבר בנעוריו, אבל גם אם לא עבד בצעירותו עדיין
יכול הוא להתחיל גם לכשיזקין וזה מה שהתורה אומרת
כאן בהתחלה "את הכבש האחד תעשה בבוקר" כבש -
קרבת ההתקרבות לה' תתחיל כבר בבוקר - בצעירותך
ואתה יכול גם בין הערביים - בערב ימין - ואז באה
התורה בסוף ואומרת שוב - שגם אם לא חזרת בתשובה
בנעוריך עדיין יכול אתה לחזור "בין הערבים" - בערב
ימין..

מדבר קדש

**"הנני נותן לו את בריתי שלום, והייתה לו ולזרעו אחריו"
(כה,יב)**

בעיירה קטנה בגליציה הלך הרב לבית עולמו, וטרם
הסתיימה הקבורה פרצה מחלוקת קשה בין בני העיירה מי
ימלא את מקום הרב המנוח. כאשר הגיעו הדברים לאוזני
הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע, הוא התבטא
במרירות: כעת מובן לי הכתוב 'הנני נותן לו את בריתי
שלום', 'והייתה לו ולזרעו אחריו'. מה ענין השלום לכאן?
אלא שכאשר צריך להעביר 'לזרעו אחריו', פורצת
מחלוקת, ונצרכת בשעה כזו ברכה מיוחדת 'הנני נותן לו
את בריתי שלום'.

אמרות חכמה

**"זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים
שנים ליום עולה תמיד, את הכבש האחד תעשה בבוקר
ואת הכבש השני תעשה בין הערבים"**

פעמים אדם יש לו טענות כלפי חברו - אך אין הוא מוחל לו
אלא מחכה עד שיבוא יום כיפור ואז כשקשה לו עם
המצפון - פונה הוא לחבירו וכו' וסולח לו, אומרת התורה
אתה רוצה לעשות נחת רוח לה' - "זה האשה אשר תקריבו
לה'" - זה הנחת רוח שתקריב לה' - "כבשים בני שנה
תמימים" - זה שאתה כובש בלב שנה שלמה - אל תעשה
ככה אלא "שניים ליום" - פעמיים ביום תסלח לכולם "את

הכבש האחד תעשה בבוקר" - פעם אחת בבוקר "ואת
הכבש השני תעשה בין הערבים" - ופעם אחת כל לילה.

ר' יצחק דראהביטש

**"בני גד למשפחתם לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת
החגי לשוני משפחת השוני"**

הפסוק הזה מרמז על מידת הצדקה, ואת הדרך הנכונה
לקיים את המצווה הזו, "גד" - ר"ת גיומל ד'לים, הדבר
הראשון שצריך במידת צדקה זה "צפון" - לתת צדקה
בצנעה ובסתר, דבר שני צריך לתת צדקה מתוך שמחה
"לחגי" - מלשון חג ושמחה, והדבר השלישי הוא לתת שוב
ושוב כמו שחז"ל דרשו על הפסוק "נתן נתן לו" - אפילו
מאה פעמים, וזהו "לשוני" - לשון "נשנה" שוב ושוב.

מאור ושמש

"לרב תרבה נחלתו... איש לפי פקודיו יותן נחלתו"(כו,נד)

"לרב - תרבה נחלתו" - לפי מה שהרבה אדם תורה ומצוות
בעולם הזה, כך תרבה נחלתו לעולם הבא. בספר 'חידושי
שמואל' ביאר לפי דבריו המשך הפסוק בדרך רמז "איש
לפי פקודיו יותן נחלתו", ש'פקידה' היא לשון חיסרון, כמו
שנאמר "ויפקד מקום דוד". אם כן, "איש לפי פקודיו" -
לפי מה שמחסר אדם מממונו ונותן לצדקה, "יותן נחלתו".

שפתי כהן

"עלת תמיד העשיה בהר סיני לריח ניחוח אשה לה'(כח,ו)

הר סיני מרמז על ענווה, אומרת התורה "עלת תמיד" - מי
הוא זה שיכול להיות עלת תמיד - מי שמחזיק את עצמו
"בהר סיני" - במידת הענווה, הוא יכול לעלות ולהיות
"לריח ניחוח אשה לה'".

תורת משה

"ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (כה,יא)

מהפסוק הזה אפשר ללמוד עד כמה גדולה חיבתו של
הקב"ה לעם ישראל. עיקר השכר שקיבל פנחס לא היה על
שקינא לכבוד ה' יתברך ועל קיום המצוות, אלא על זה
שהסיר את חרון האף - 'השיב את חמתי מעל בני ישראל...
ולא כליתי'.

תוצאות חיים

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן"

וברש"י: בדין הוא שיטול שכרו" ומה העניין פה שרש"י אומר בדין הוא שיטול שכרו? מה שונה משאר דברים? אלא כתוב ששכר מצווה - מצווה, שהצדיק לא משווע לשכר אלא השכר הוא שתבוא לידו עוד מצווה כמו זו, אך פה לא היה שייך שפנחס יבקש שיזדמן לעצמו עוד מצווה כזו ולכן "בדין הוא שיטול שכרו".

חתם סופר

"תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל"

המדרש אומר שהקב"ה אמר לפנחס שהוא צריך להיות בברית של כל אחד מישראל, ענה לו פנחס שהוא קנאי לה' והוא לא יוכל לעמוד מנגד כשיהיה בעל עבירה במקום, אמר לו הקב"ה שהוא ימחל למוהל וכך יוכל לבוא, אמר לו פנחס שעדיין אם יהיה בעל עבירה במקום - לא יוכל לעמוד מנגד, ענה לו ה' שיבוא לברית וה' ימחל לכולם על עוונותיהם, וזה מה שמרומז כאן בפסוק "תחת אשר קנא לאלוקיו" - בגלל הקנאה של פנחס לה' - זה גורם ל"ויכפר על בני ישראל" שליהודים יהיה כפרה.

אגרא דפירקא

"בני ישכר למשפחתם..לפוח משפחת הפוני"

לפוח משפחת הפוני - מאיפה נכנס פה 'ני בשם? אומר האור החיים הקדוש ש-פה שלומד תורה הוא כמו כלי שרת ואסור לדבר דברי חולין וזה מה שמרומז בפסוק "לפוח" - מלשון 'פה' ו-פה שלומד תורה צריך "הפוני" - מלשון 'לפנות' - שצריך לפנות את הפה מדברים בטלים.

אור החיים הקדוש

"לאזני משפחת האזני"

וברש"י על הפסוק: אומר אני שזו משפחת אצבון, ולכאור' מה קשורים שני השמות האלו? אלא חז"ל אומרים בגמ' "שנבראו אצבעותיו של אדם כיתדות כדי לתחבם באזניו שלא ישמע דבר רע" וזהו הקשר בין השמות 'אצבון' - מלשון "אצבע" שידחפם 'לאזניו' כששומע משהו רע וזהו ההקשר.

של"ה הקדוש

אש המחלוקת היא נוראית - וכשאש המחלוקת משתוללת זה משפיע גם על צדיקים בקצה העולם ומצנן את תורתם ותפילתם, וזה מה שמרומז כאן בפסוק "המה מי מריבה" - והתוצאה שלהם זה ש"קדש" - הקדושים, הצדיקים "מדבר" - הדיבורים שלהם בתורה ותפילה - "צין" - מצטננים מקדושתם, ועד כדי כך אש המחלוקת נוראית.

אהבת שלום

"בקנאו את קנאתי"

פירש רש"י: בקוצפו את הקצף אשר היה לי לקצוף, כתוב ש"ק-ל זועם בכל יום" ומזה שה' כועס זה מה שנותן לנו את הכח להתגבר על היצר הרע ובלעם היה יודע לכוון את הרגע הזה שהקב"ה כביכול כועס, אך באותם ימים הקב"ה לא כעס בכדי שלא יוכל להזיק לישראל, וכאן כשבא פינחס וקינא לה' אומר רש"י "בקוצפו את הקצף אשר היה לי לקצוף" - שפנחס במעשהו קצף את כל הקצף של אותם ימים שה' לא קצף - השלים אותם עכשיו פנחס.

מהרי"ד מבעלזא

"תמימים שנים ליום עולה תמיד"

מדי שנה היו מקריבים 730 קרבנות תמיד - שנים ליום, "תמימים שנים ליום" - ר"ת 'תשל' = 730 כמניין הקורבנות בשנה.

חיד"א

"והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם וגו' ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית"

הזוהר הקדוש שואל איך פנחס נהיה כהן הלא כהן שהרג את הנפש נפסל מכהונה (היות ומידת הכהן היא חסד ולא דין)? אלא הכלל הוא שמחשבה רעה חס ושלוש דוחה את הנשמה הקדושה ודברים לא טובים דוחים את הרוח הקדושה ועשיה לא טובה דוחה את הנפש הקדושה והגוף הרי הוא רק מעטפת, וזהו פירוש הפסוק "ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית" - מיד בתחילת החטא עוד קודם שהרגו פנחס - כבר נעשה בחינת מת ממש על ידי הסתלקות נפש הקד' א"כ נמצא שפנחס גברא קטילא קטל - הרג כבר אדם הרוג וממילא כשר לכהונה.

קדושת לוי

ובדרך רמז ענה מורי חמי על זה שפנחס הרי נהיה כהן רק לאחר ההריגה וממילא בשעה שהרג עדיין לא חלו עליו דיני הכהונה.